Λόγος εις την ύψωσιν του τιμίου Σταυρού και εις την Αγίαν Ανάστασιν (Άγιος Σωφρόνιος Αρχιεπίσκοπος Ιεροσολύμων)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 13 Σεπτεμβρίου, 2018

Σταυρού πανήγυρης και ποίος να μην σκιρτήσει; Αναστάσεως διακήρυξις και ποίος χαρούμενα να μην γελάση; Ναι, ανασκίρτησις διά τον Σταυρόν: Διότι όταν αυτός ενεπήχθη εις τον τόπον του Κρανίου έχοντας καρφωμένο επάνω του τον Δεσπότην της κτίσεως, έσχισε το εις βάρος μας χρεωστικόν έγγραφον, το οποίον είχεν υπογράψει ο προπάτωρ μας ο Αδάμ, όταν παρέβη τας εντολές του Θεού. Ούτως ο Σταυρός μας ελευθέρωσε από τα δεσμά της αμαρτίας κάμνοντάς μας να αναπηδούμε με εύθυμα σκιρτήματα σαν μικροί μόσχοι που έχουν λυθεί από κάποια δεσμά. Διότι όπου η αμαρτία πλεόνασε, εκεί περίσσευσε η χάρις του Θεού.

Διά δε την Ανάστασιν γέλως χαράς: Διότι αυτή εξόρισε την φθοράν του θανάτου και εξεδίωξε το ζοφερόν σκότος του Άδου και ανέστησε τους νεκρούς από τους τάφους. Εξήλειψε το δάκρυον από κάθε πρόσωπον, όπως λέγει ο προφήτης, και αντ’ αυτού χάρισε την πραγματικός ατελείωτον χαράν εις κάθε άνθρωπον. Και αληθώς, το δώρημα της Αναστάσεως δεν είναι μόνον διά μερικούς ούτε το κατόρθωμά της επραγματοποιήθη προς χάριν κάποιων ολίγων. Διότι κατ’ αυτήν εκείνος ο οποίος πραγματοποίησε με ανθρώπινη σάρκα την ταφήν, μάλλον δε την Ανάστασιν, δεν ήτο άλλος από τον Θεόν ολοκλήρου της κτίσεως, ο οποίος ποτέ δεν χορηγεί χαρίσματα εις μερικούς μόνον ούτε υπάρχει εις Αυτόν καμία προσωποληψία. Αποδεικνύοντας λοιπόν τον εαυτόν του αληθή Θεόν των όλων, απλώνει την δωρεάν της σωτηρίας εις όλους τους ανθρώπους, ευσπλαχνιζόμενος την δική του εικόνα και ανακαινίζοντάς την εξ ολοκλήρου· διότι κατ’ εικόνα Θεού έχει πλασθή κάθε άνθρωπος επί της γης.

Του Σταυρού η επέτειος πρόβαλε και ποίος άνθρωπος να μην σταύρωση τον εαυτόν του; Διότι **ο Σταυρός γνωρίζει ως απολύτως γνήσιον προσκυνητήν του, μόνον εκείνον ο οποίος σταύρωσε τον εαυτόν του ως προς τον κόσμον και απέδειξε έτσι εμπράκτως διά τον εαυτόν του, ότι είναι απροκαλύπτως γνήσιος φίλος του Σταυρού**.

Αναστάσεως τα εγκαίνια και ποίος πιστός δεν θα ανακαινισθή, απορρίπτοντας κάθε νέκρωσιν την εκ των παθών και ενδυόμενος αφθαρσίαν ψυχής; Διότι **αλλιώς ορίζεται ο θάνατος της ψυχής και αλλιώς γνωρίζεται ο θάνατος του περί αυτήν σώματος. Τον πρώτον τον κυοφορεί η αμαρτία**, όπως έγραψε ο αρχηγέτης και προεξάρχων αυτού του θρόνου, ο αδελφόθεος Ιάκωβος. Τον δε

δεύτερον είναι νόμος της φύσεως να τον γεννά η διάλυσις των στοιχείων τα οποία συνθέτουν την ουσία των όντων. Εκτός αυτού δε τον γεννά και η αναχώρησις της αθανάτου ψυχής, κι ας μην είναι αυτό ορατό από τους ιατρούς, των οποίων επάγγελμα είναι να θεραπεύουν μόνον τα σώματα• διότι αφ’ ότου ο άνθρωπος παρήκουσε την θείαν εντολή, αυτό ακριβώς του εδόθη ως επιτίμιο από τον Κτίστην του.

Ο Σταυρός υψώνεται και ποίος δεν θα υψωθή μυστικώς από την γην; Διότι όπου υπερυψούται ο Λυτρωτής, εκεί πέρα πηδά και παρίσταται και ο λυτρωθείς, ποθώντας να ευρίσκεται πάντοτε μαζί με τον Σωτήρα του και να τρυγά Εκείνου την άφθαρτον βοήθειαν.

Σήμερον προβάλλει η Ανάστασις και με την εμφάνισίν της φαιδρύνει τα πάντα. Αύριον εμφανίζεται ο Σταυρός και παρέχει τα δώρα του εις τους προσκυνητάς του.

Σήμερον η Ανάστασις έχει απλωθή και αύριον ο Σταυρός υπεράνω αυτής θα πετασθή. Αυτή στηλιτεύει την φθοράν, εκείνος τας φάλαγγας των δαιμόνων. Αυτή αποτελεί αφ’ εαυτής μίαν διακήρυξιν, ότι αληθώς εθανατώθη ο θάνατος· εκείνος διαλαλεί εις πάντας ότι κατηργήθη κάθε κακουργία των δαιμόνων και απενεκρώθη κάθε μιαρά και ψυχοφθόρος ενέργειά τους.

Και, ω του θαύματος! Απορώ με τι λόγους να εκφράσω το μυστήριον! Διότι, ενώ παλαιά της Αναστάσεως είχε προηγηθή ο Σταυρός, τώρα ο Σταυρός έχει προπομπόν και πρόδρομον την Ανάστασιν. Τι θαυμαστή εναλλαγή! Βλέπω λοιπόν και εδώ εις αυτά τα δύο να εκπληρώνεται εμφανέστατα ο λόγος του Σωτήρος. Διότι, ιδού, οι έσχατοι έγιναν πρώτοι και αντιστρόφως οι πρώτοι ανεδείχθησαν έσχατοι. Και ποίος άραγε θα μπορέση να εξηγήση την αιτία αυτών των εναλλαγών και μεταβολών; Όχι βεβαίως ότι έκαμαν κανένα αγώνα δρόμου και αυτή μεν δι` άλματος βγήκε μπροστά, ενώ εκείνος ως βραδύς έμεινε πίσω. Διατί λοιπόν ο θείος Σταυρός να μην αστράψη ανατέλλοντας πρώτος όπως και πριν και η φωτοφόρος Ανάστασις να λάμψη τρεις ημέρας μετά από εκείνον;

Όσον άφορα το τι είχαν εις τον νουν τους οι πατέρες μας και έκαμαν αυτήν την εναλλαγήν, τίποτε δεν ημπορούμε να ειπούμε με απόλυτον βεβαιότητα. Υποθέτουμε όμως και στοχαζόμεθα, πως η αιτία αυτής της αμοιβαίας καθυστερήσεως και προπορεύσεως είναι ο κόσμος, ο οποίος καταφθάνει εδώ από τα πέρατα της γης χάριν της ζωηφόρου προσκυνήσεως αυτών των δύο. Ώστε να εορτάζουν αυτοί πρώτα την περιχαρή και λαμπρά εορτήν της Αναστάσεως και αμέσως μετά από αυτήν να βλέπουν την μακαρίαν Ύψωσιν του Σταυρού, ούτως ώστε φεύγοντας να έχουν ως καλόν και σωτήριον εφόδιον διά τον δρόμο τους την παντοδύναμον συνοδείαν του, η οποία να τρέχη μαζί τους κατά τας οδοιπορίας, να συμπλέη εις το πέλαγος, να τους διασώζη εις κάθε τόπον, να τους φυλάγη από όλες τις κακοτυχίες και να σας

αποδεικνύη εμπράκτως, ότι η πανίσχυρος δύναμις του Σταυρού έχει περιλάβει όλα τα πέρατα της οικουμένης, ότι γεμίζει τα πάντα διά της παρουσίας της και χωρίς κόπο παρευρίσκεται παντού, **διασώζει τους πιστούς από τας δυσκολίας** και, εφ' όσον αυτοί ζουν ευσεβώς, τους μεταλαμπαδεύει την σωτηρίαν και καταργεί τα σχέδια όλων των εχθρών.

Ίσως δε να υπάρχη και κάποιος άλλος λόγος κρυφός, τον οποίον γνώριζαν και είχαν κατά νουν εκείνοι που υπήρξαν παλαιά διδάσκαλοι αυτής εδώ της Εκκλησίας, τον οποίον τώρα εμείς οι ελάχιστοι δεν ντρεπόμαστε να ομολογήσουμε ότι δεν τον γνωρίζουμε σαφώς. Είθε να δώση ο Θεός να γίνη και αυτός γνωστός, όπως και ακράδαντα πιστεύουμε ότι θα γίνη, μόνον και μόνον διά την ωφέλειαν την δικήν σας, που τόσο πιστοί είσθε και ευλαβείς.

Τι έχουμε λοιπόν υψηλότερων από αυτάς τας μακαρίας εορτάς; Ποιον από όλα όσα έχουμε είναι ιερώτερον από αυτάς τας ιεράς πανηγύρεις; Πώς δεν θα χαρούμε και δεν θα σκιρτήσουμε επιτελώντας τούτων των δύο τας εορτάς; Αναστάσεως ολόλαμπρος φωταψία και Σταυρού πυρσοφώτιστος προσκύνησις! Αυτά τα δύο είναι δι` ημάς τα τρόπαια ολοκλήρου της σωτηρίας μας. Αυτά μας λύτρωσαν από τον θάνατον και τα πάθη και την χειρίστην κακοποίησιν των δαιμόνων και μας ωδήγησαν πίσω εις τον Δεσπότην μας. Αυτά κατέλυσαν κάθε κατήφειαν και σκυθρωπότητα και ανέτειλαν εις ημάς την **αυγή της χαράς**. Ή μήπως η ζωοδότρια Ανάστασις δεν μας δωρίζει την είσοδον της αθανάτου ζωής; και ο Σταυρός που υψούτε δεν γεννά μέσα μας την απολύτρωσιν των παθών; Διότι πράγματι, αυτά μας ανέδειξαν και πάλιν μετόχους της προς τον Θεόν οικειώσεως, χάριν της οποίας και ήλθαν εις τον κόσμον και ανέτειλαν εις όλους εμάς τους γηγενείς.

Γνωρίζοντας λοιπόν εμείς την μυστική δύναμίν των και πόσον αυτά μας ευηργέτησαν και ποίων αγαθών υπήρξαν πρόξενα, ας τα εορτάσουμε καλώς και ευσεβώς, όπως δηλαδή αυτά τα ίδια θέλουν να τιμώνται. Όχι με ακολασίας και ασελγείας, όχι με έριδας και ζηλοτυπίας, όχι με άρπαγας και αδικίας και τα υπόλοιπα όλα, που δεν θέλω τώρα να απαριθμήσω.

Διότι, αδελφοί μου γνησιότατοι και συγκληρονόμοι της ιδίας πίστεως και συμμέτοχοι της ιδίας πνευματικής γεννήσεως με εμάς, τολμώ να πω, πως τα ιερά μας σεβάσματα όχι μόνον δεν στρέφονται καν να δουν και δεν προσδέχονται όποιον θέλει να τα εορτάζη με εκείνα που απηρίθμησα, αλλά και τον αποστρέφονται και τον βδελύττονται, διότι συμπεριφέρεται απρεπώς απέναντί τους και πράττει πράγματα εντελώς μισητά εις αυτά. Διά τούτο παρακαλώ και προτρέπω να μισούμε και να αποφεύγουμε εκείνα που μισούν τα σεβάσματα μας και μόνο εκείνα να αγαπούμε και να πράττουμε, όσα είμαστε βέβαιοι πως τους είναι ευάρεστα. **Εκείνα δε τα έργα τα οποία είναι αρεστά και ευχάριστα, είναι όσα επαναφέρουν προς σωτηρίαν και οδηγούν προς την αιώνιων ζωήν εκείνον που τα πράττει** . Ή

μήπως όταν αυτά τα σεβάσματα μας εξέλαμψαν από τον Χριστόν εις τους ανθρώπους, δεν ακτινοβόλησαν εις ημάς ζωήν που δεν τελειώνει και φως που δεν δύει ποτέ;

Ας αλλάξουμε λοιπόν και εμείς την πολιτείαν μας, ας εκδυθούμε τον προηγούμενον τρόπον ζωής μας ως βλαβερό και ολέθριο και ας βαδίσουμε εις τον καλόν δρόμο μιας νέας ζωής. Ή μήπως η Ανάστασις δεν μας δωρίζει την κληρονομίαν της ζωής; και ο Σταυρός δεν σταύρωσε τον παλαιόν μας άνθρωπον μόνον εις τα λόγια, αλλά και οικειότατοι μύσται της. Εφ' όσον δε ασπαζόμεθα και τον Σταυρόν, διατί δεν συσταυρώνουμε και εμείς τα επίγεια μέλη μας, δηλαδή τα γήινα πάθη, ώστε να φωνάξουμε και εμείς μαζί με τον Παύλο: «*Έχω σταυρωθή μαζί με τον Χριστόν. Δεν ζω δε πλέον εγώ, αλλά ζη μέσα μου ο Χριστός*»; Αν λοιπόν εκείνοι με τους οποίους υπόσχεται να ζη ο Χριστός είναι όσοι σταύρωσαν τους εαυτούς τους ως προς τον κόσμον και νέκρωσαν τα επίγεια μέλη τους, όπως βοά και μαρτυρεί ο Παύλος, διατί και εμείς δεν πράττουμε τα ίδια και δεν νεκρώνουμε κάθε επίγειο μέλος μας, δηλαδή τα πάθη, τας κακάς επιθυμίας και όσα άλλα συναριθμούνται εκεί, ώστε να ζήση μέσα μας ο Χριστός και να μας δωρίσει την ζωήν της αφθαρσίας;

Λοιπόν ας επιδιώκουμε να έχουμε **ειρήνη** με όλους και μαζί με αυτήν ας αποκτήσουμε και τον **αγιασμό**. Διότι **χωρίς αυτά δεν θα μπορέση ποτέ να δη κανείς τον Κύριον**, όπως πάλιν ο Παύλος μας διεβεβαίωσε. Και δι` αυτόν τον λόγον **ο Χριστός και ειρήνη αποκαλείται** («διότι αυτός είναι», λέγει, «η ειρήνη μας») **και αγιασμός ονομάζεται**. **Ειρήνη** μεν, διότι έφερε εις τον κόσμον ειρηνοποιό ομόνοια, αφού ένωσε τα ουράνια με τα επίγεια και εκ των δύο απειργάσθη μίαν και μόνην εκκλησίαν. **Αγιασμός** δε και **απολύτρωσις** (διότι κοντά εις τα προηγούμενα και με τούτο το όνομα κηρύττεται απολύτρωσις), καθ' όσον έγινε ελευθερωτής ημών των αιχμάλωτων και όχι μόνον μας λύτρωσε από τους δαίμονας και τα πάθη, αλλά και ενεφύτευσε μέσα μας τον θεϊκό αγιασμό.

Όσα λοιπόν ηκούσατε από το στόμα μου, ας τα επιδιώκουμε με όλον μας τον ζήλο και την προαίρεσιν, ας τα κατακτούμε, ας τα αρπάζουμε και δι' αυτών ας συναπτώμεθα μετά του Χριστού με την καλήν και μακαρία συνάφεια. Διότι εκείνον που με τέτοια διάθεσιν έρχεται προς αυτόν δεν θα τον εκβάλη έξω από την αγαθότητα και μακαριότητά Του, όχι! Ας σπεύσουμε λοιπόν να αποκτήσουμε αυτήν εδώ την συμφωνία με Αυτόν, από την οποίαν τίποτε δεν υπάρχει προτιμότερον, και ας τρέξουμε να οικειωθούμε το να ζη ο Χριστός μέσα μας, του οποίου τίποτε δεν υπάρχει ανώτερο. Και έτσι, αφού αυτόν τον πλούτο αποκτήσουμε, να απολαύσουμε και την βασιλείαν των ουρανών και να βρούμε την αιώνιων ζωήν μέσα εις τον ίδιον τον Χριστόν, τον Θεόν και Σωτήρα μας, μετά του οποίου ας είναι δόξα εις τον Πατέρα και το Άγιον Πνεύμα, τώρα και πάντοτε και εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν.

(Πηγή: iak.gr*)*